

**Uzasadnienie wniosku o przyznanie nagrody Prezesa Rady Ministrów za osiągnięcia
w zakresie działalności naukowej, w tym twórczości artystycznej, lub działalności
wdrożeńowej dla dr hab. Anny Kuśmirek, prof. uczelni i ks. prof. dr. hab. Marka
Parchema**

Przekład Targumu Jonatana został zaopatrzony we wprowadzenie ogólne do zjawiska targumizmu oraz wstępy szczegółowe do każdej przetłumaczonej księgi wraz z notami objaśniającymi o charakterze filologicznym i egzegetycznym. Noty pełnią rolę komentarza, w którym przede wszystkim są ukazane różnice pomiędzy oryginalnym tekstem hebrajskim a starożytnym przekładem na język aramejski.

Targum Jonatana to aramejski przekład i komentarz do Proroków, który był używany w starożytności. Obecny tekst pochodzi z III-IV w., ale zawiera tradycje znacznie starsze, pochodzące z I-II wieku lub nawet wcześniej. W tradycji żydowskiej Targum Jonatana jest uznawany za normatywny przekład biblijnych ksiąg prorockich, co wskazuje na niezwykle rangę i jego autorytatywny status zajmowany w oficjalnym judaizmie. Stanowi on ważne dzieło literackie, teologiczne i hermeneutyczne.

W celu upowszechnienia wyników realizacji projektu została zorganizowana Międzynarodowa Konferencja pt. Targum do Ksiąg Prorockich w kontekście aramejskich przekładów Biblii Hebrajskiej, która odbyła się 31.05.2022 na UKSW udział w niej wzięła m.in. prof. Eveline van Staaduilne-Sulman z Vrije University Amsterdam, przewodniczącą International Organization for Targumic Studies (IOTS), a także polscy specjaliści zajmujący się targumami z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Uniwersytetu Warszawskiego. Ponadto kierownik projektu Anna Kuśmirek wzięła udział w Międzynarodowej Konferencji w Salzburgu i wygłosiła referat, pt. The present-day Targum studies in Poland – the Polish translations of Targums, podczas International Meeting Society Biblical Literature w ramach grupy International Organization Targumic Studies (Salzburg, 18-21.07.2022).

Publikacje, w postaci artykułów, które ukazały się w związku z realizowaniem projektu Targum Jonatana zostały również upowszechnione przez umieszczenie ich na portalach wykonawców:

<https://www.academia.edu/AnnaKuśmirek>

<https://www.academia.edu/MarekParchem>

W polskim środowisku naukowym dostęp do tekstów aramejskich w przekładach jest bardzo ograniczony. Przekład Targumu Jonatana wypełni istotną lukę w literaturze teologicznej, filologicznej i religioznawczej, stanowiąc narzędzie pracy dla biblistów, teologów, judaistów i historyków religii. Może również stanowić jako pomoc dydaktyczna na uniwersytetach. W dobie międzyreligijnego dialogu dostęp do klasycznych źródeł judaizmu staje się wyrazem szacunku i zainteresowania inną tradycją religijną.

Przekład Targumu Jonatana dostarcza polskiemu odbiorcy:

- pierwszego przekładu na język polski aramejskiej wersji ksiąg prorockich, tj. drugiej części żydowskiego kanonu Biblii Hebrajskiej;
- możliwość zapoznania się z charakterem żydowskich przekładów aramejskich, szczególnie sposobów tłumaczenia hebrajskiego tekstu biblijnego (m.in. przekład dosłowny, parafraza, midrasz);
- stanowi ważną popularyzację tekstów aramejskich. Język aramejski jest świadectwem językowym epoki Jezusa i przez wieki był językiem modlitwy i komentowania Pisma.